

صورت‌های مالی لازم‌الاجرای بانک‌های ایران تقابل قانون با استاندارد یا همزیستی مسالمت آمیز؟

کارگروه مطالعاتی IFRS در صنعت بانکداری

MBRI -PN-95007

مرداد ۱۳۹۵

یادداشت سیاستی

www.mbri.ac.ir

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران: میدان آرژانتین، ابتدای بزرگراه آفریقا، پلاک ۱۰

کدپستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱ صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵

www.mbri.ac.ir

- دیدگاه و نظرات ارائه شده در این مقاله متعلق به نویسندگان بوده و لزوماً نظر پژوهشکده پولی و بانکی را منعکس نمی کند.
- کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به پژوهشکده پولی و بانکی می باشد، لیکن استفاده از نتایج این مقاله با ذکر منبع بلامانع است.

صورت‌های مالی لازم‌الاجرای بانک‌های ایران

تقابل قانون با استاندارد یا همزیستی مسالمت آمیز؟^۱

جزم‌اندیشی در طول تاریخ هزینه‌های بسیاری را بر جوامع بشری تحمیل کرده است. عقاید بسیاری مورد تکفیر قرار گرفته و موانع ساخته‌شده توسط برخی افکار افراطی و متعصبانه، پیشرفت‌های علمی را با کندی‌هایی مواجه نموده است.

با نگاهی اجمالی به سیر تطور نظریه‌ها و عقاید حسابداری می‌توان طیفی را یافت که یک سر آن آزادی عمل کامل در گزارشگری مالی است و نقطه مقابل آن، عمل دقیق به قواعد تعیین‌شده. مدافعان نظریه اول بر این باورند که خلاقیت و پیشرفت، فقط در سایه لیبرالیسم مطلق در گزارشگری مالی حاصل می‌شود و غیر آن موجب انجماد فکر و توقف نوآوری است. اما در آن سو طرفداران قاعده‌گرایی مطلق بر این باور بوده‌اند که لیبرالیسم در گزارشگری مالی نهایتاً به نوعی هرج و مرج می‌انجامد که هزینه آن را استفاده‌کنندگان می‌پردازند و نه گزارشگران، که این منصفانه نیست.

جنگال‌های حسابداری دهه ۶۰ و اوایل دهه ۷۰ آمریکا در ارتباط با برخی قواعد حسابداری بنیان گذاشته شده توسط هیأت تدوین اصول حسابداری (APB)^۲ و پس از آن برخی استانداردهای وضع‌شده هیأت تدوین استانداردهای حسابداری مالی (FASB)^۳ که توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار (SEC)^۴ وتو شد، شاهد مثال‌های خوبی در این حکایت است. بعضی از این اقدام SEC حمایت و برخی آن را مداخله زورمدارانه در فرآیند تکنیکی استانداردگذاری نامیده‌اند. هیاهوی مخالفین این اقدام SEC در متون حسابداری بیشتر به چشم می‌خورد. در مقابل بعضی مدافعان نیز عنوان کرده‌اند منافع کلان اقتصادی کشور را نباید فدای برخی جزم‌اندیشی‌های پیچیده‌شده در زورورق استاندارد نمود. در همین زمان بود که برای اولین مرتبه، این پرسش نیز مطرح شد که آیا استانداردگذاری حسابداری صرفاً یک فرآیند تکنیکی است یا بالقوه می‌تواند فرآیندی سیاسی نیز باشد. استدلال این بود که اگر استاندارد حسابداری دارای پیامدهای اقتصادی (Economic consequences) باشد، آنگاه نه با روشی زورمدارانه، بلکه با ابزار و قواعد دموکراسی می‌توان آن را در صورت لزوم (منافع اجتماعی) تعدیل نمود.

^۱ - تهیه شده توسط کارگروه مطالعاتی IFRS در صنعت بانکداری

^۲ Accounting Principles Board

^۳ Financial Accounting Standards Board

^۴ U.S. Securities and Exchange Commission

ماجرای اخیر صورت‌های مالی لازم‌الاجرای بانک‌های ایران از چند زاویه قابل تأمل بوده و نشان‌دهنده یک نقطه عطف تاریخی است. اول اینکه نشان می‌دهد به لحاظ تاریخی، ما اکنون در قیاس با کشورهای توسعه‌یافته در کدام مقطع تاریخی قرار داریم. و دوم اینکه گویا سرانجام در این عطف تاریخی، گزارشگری مالی در ایران نیز برای اولین مرتبه حامل پیامدهای اقتصادی شده است که البته این رخداد را باید به فال نیک گرفت. زیرا موقعیت مقابل آن به این معناست که گزارشگری مالی دارای خاصیت چندانی نیست.

در نگاهی آسیب‌شناسانه به این رخداد و موضع‌گیری‌های له و علیه آن - که هر دو نشان از حرکت دارد - چند ملاحظه مهم وجود دارد. در این نوشتار صرفاً به طرح آن بسنده می‌شود تا باب جدیدی برای صاحب‌نظران گشوده شده و به آن پردازند. قبل از طرح این ملاحظات، از آنجا که عمده اختلاف‌ها معطوف به افزودن دو صورت مالی جدید به صورت‌های مالی بانک‌ها و همچنین نحوه اظهارنظر حساب‌برسان به مجموعه جدید صورت‌های مالی بانک‌ها بوده است، بحث را به همین حوزه‌ها محدود می‌کنیم. اگرچه یادداشت‌های افزوده صورت‌های مالی نیز در جای خود حائز اهمیت بسیاری است.

اول - استدلال اصلی مخالفین مجموعه جدید صورت‌های مالی، مغایرت این مجموعه با یکی از بندهای استانداردهای حسابداری (ایران) است که تعداد و عناوین صورت‌های مالی را محدود و معین کرده است. (بند ۸ از استاندارد ۱) که در میان آنها نامی از دو صورت جدید یعنی "صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری" و "صورت تغییرات در حقوق صاحبان سهام" برده نشده است. بنابراین نقض آشکار استاندارد، واقع شده و حساب‌برسان باید اظهارنظر تعدیل‌شده نسبت به آن ارائه نمایند. ضمن اینکه از این نقطه به بعد انشعاباتی نیز در نظرات در رابطه با چگونگی تعدیل حاصل شده است.

اما در نگاه موافقان در مجموعه جدید صورت‌های مالی به لحاظ محتوایی اساساً هیچ نقض استانداردی واقع نشده است؛ زیرا یکی از این دو صورت جدید یعنی صورت تغییرات در حقوق صاحبان سهام، امروز از جمله الزامات استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی است و به‌روز نکردن استانداردهای حسابداری ایران در این مورد یک عقب‌افتادگی تلقی می‌شود. اما صورت مالی دوم یعنی صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری یک صورت مالی مغایر یا ناقض استانداردهای حسابداری تلقی نمی‌شود؛ بلکه افزوده‌ای است به آن که دارای شأن و جایگاه کاملاً روشنی است. اول اینکه، گزارش عملکرد مدیریت است به صاحبان عمده منابع بانک که رابطه آنها به‌وضوح در قانون رابطه وکالتی تعریف شده است. (واقعیتی که در بانکداری متعارف وجود ندارد.) و یک یادداشت همراه صورت‌های مالی که پر از اشکال، ناقص و قابل‌دستکاری است، نمی‌تواند جایگزین مناسبی برای آن باشد. دوم اینکه، ارائه این صورت مالی موجب شده است تا صورت سود و زیان در مجموعه جدید کاملاً منطبق با نمونه رایج در چارچوب IFRS باشد. **صورت سود و زیان قبلی به تعبیر برخی از متخصصین بین‌المللی یک صورت مالی التقاطی است که صورت سود و زیان بانک را با صورت تقسیم سود در هم آمیخته است و در زبان رایج بین‌المللی قابل فهم نیست.** به بیان دیگر در حرکت به سمت اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی این اصلاح، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر بوده است.

با این توضیحات، اظهار نظر حسابرسان مستقل نسبت به این صورت به عنوان یک صورت مالی دارای پشتوانه و چارچوب نظری گزارشگری مالی به شرحی که در ادامه خواهد آمد با ابهام خاصی مواجه نیست و یک بند توضیحی مناسب در معرفی جایگاه و نقش آن، مسئولیت حسابرس را به طور کامل پوشش می‌دهد.

دوم- با نگاهی به متون حسابداری و انواع معتبری از نسخ چارچوب نظری گزارشگری مالی و استانداردهای حسابداری آشکار می‌شود که شاهبیت اصلی گزارشگری مالی، ارائه اطلاعات مفید و قابل فهم به طیف وسیعی از استفاده‌کنندگانی است که نیازمند آن هستند. مطابق قانون عملیات بانکی بدون ربا (صرف نظر از هر انتقاد احتمالی یا فرضی به آن) سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری قطعی نیست و آنها در سود بانک به نسبت منابع خود شریک هستند (برخلاف بانکداری متعارف دنیا). از سوی دیگر عمده منابع بانک متعلق به آنان است و رابطه آنها با بانک یک رابطه وکالتی است (نه دائن و مدیون). این ویژگی‌ها حکایت از ظهور طبقه‌ای متفاوت از سرمایه‌گذاران می‌کند که به موجب قانون ایجاد شده است و درست یا نادرست بودن آن ربطی به بحث حاضر ندارد. با این مفروضات، اکنون یک پرسش اساسی مطرح می‌شود که آیا استانداردهای حسابداری باید با استفاده از ظرفیت موجود (چارچوب نظری گزارشگری مالی) این طبقه را به عنوان استفاده‌کنندگان از گزارشگری مالی با مقاصد عمومی به رسمیت بشناسند و گزارشگری مالی خود را متناسب با آن تعدیل کنند یا از اساس با آن به مقابله برخیزند؟ به نظر می‌رسد پاسخ این پرسش بسیار ساده است و شاید از شدت وضوح دشوار می‌نماید. زیرا ظرفیت ارائه راهکار اصولی و منطقی به پشتوانه مفاهیم و اهداف روشن گزارشگری مالی وجود دارد؛ مگر اینکه تعمداً نخواهیم آن را ببینیم.

سوم- واقعیت این است که استانداردهای حسابداری و حسابرسی ایران ترجمه چندان کامل و به‌روزی از استانداردهای بین‌المللی (IASs) نیست و بعضاً نیز سهواً یا تعمداً دقت کافی در برگرداندن واژه‌ها رعایت نشده است، که در حالت اخیر یعنی تعمدی بودن، بهتر بود دلایل چنین امری توضیح داده می‌شد تا استفاده‌کننده از آن آگاه باشد (و هم شرط اخلاق ترجمه رعایت شده باشد). به هر روی برخی از این موارد خود موجب بروز معضلات دیگری شده است. به‌عنوان مثال در ترجمه استانداردهای حسابرسی، واژه چارچوب گزارشگری مالی (Financial reporting framework) معادل "استانداردهای حسابداری" ترجمه شده که بحث حاضر را نیز متأثر ساخته است. فارغ از ملاحظات فوق، استانداردهای حسابداری در هر کشور یک مجموعه است که در نتیجه‌گیری در باب یک موضوع معین به‌ویژه اگر محل اختلاف باشد، باید کل آن مبنا قرار گیرد نه یک بند خاص.

به عنوان مثال بر اساس بندهای ۱۳ و ۲۶ ترجمه استاندارد (۱) توجه به حقوق طبقه خاصی از سرمایه‌گذاران نظیر سپرده‌گذاران سرمایه‌گذاری در بانکداری ایران و در معادله گزارشگری مالی و پاسخ مناسب به آن ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. حال آیا پذیرفتنی است به دلیل عدم معرفی صورت مالی تعریف شده با حقوق این طبقه در یک بند از استاندارد (بند ۸)، اساساً صورت مسأله را انکار و ارائه این صورت مالی را به‌طور کلی مغایر با کل استانداردهای حسابداری دانست؟ ممکن است پاسخ قانع‌کننده‌ای برای رد این ادعا وجود داشته باشد. اما آنچه تاکنون شنیده شده در رویکرد علمی و حرفه‌ای قابل قبول نیست. زیرا صرفاً و مکرراً استنادی عمدتاً احساسی ارائه شده با این مضمون که به حریم استاندارد تجاوز شده است. مسلماً اگر منتقدان این صورت مالی، پاسخ خود را با توجه به ملاحظات پیش‌گفته با روشی علمی و مکتوب عرضه نمایند، فضا برای قضاوت عالمانه و حرفه‌ای مهیا می‌شود.

چهارم- همانگونه که در اولین گزارش تحقیقی کارگروه مطالعاتی IFRS در صنعت بانکداری با عنوان "چارچوب گزارشگری مالی بانک‌های ایران" به تفصیل به آن پرداخته شده است، چارچوب لازم‌الاجرای گزارشگری مالی بانک‌های ایران، الزاماً دو بخشی است. استانداردهای حسابداری (اعم از ملی یا IFRS) و مقررات و الزامات قانون بانکداری که متولی آن در حال حاضر بانک مرکزی است و همانگونه که قبلاً نیز اشاره شد، اگر واژه‌گزینی درست و کامل در ترجمه رعایت می‌شد و همچنین استانداردهای حسابداری و حسابرسی به‌طور کامل ترجمه شده بود، شاید معضلاتی از قبیل بحث حاضر بروز نمی‌کرد، زیرا همانگونه که در مقاله چارچوب گزارشگری مالی بانک‌های ایران به تفصیل آمده است، مبنای اظهارنظر حسابرسان روی مجموعه جدید صورت‌های مالی بانک‌های ایران با توجه به پاراگراف A31 استاندارد بین‌المللی حسابرسی ۷۰۰ (که ترجمه نشده است) و نیز راهنمای استاندارد بین‌المللی حسابداری IFAC ۱۰۰۶ و نیز مجوز بند ۱۵ ترجمه مقدمه استانداردهای حسابرسی (نشریه ۱۲۴ سازمان حسابرسی) بسیار روشن است و به‌نظر می‌رسد حسابرسان در بیان صادقانه باید به هر دو مبنا یعنی استانداردهای حسابداری و الزامات و مقررات بانک مرکزی هم در بند مسئولیت‌های هیأت‌مدیره در تهیه صورت‌های مالی و هم در بند اظهارنظر خود به صراحت اشاره نمایند. زیرا اشاره تنها به اینکه تهیه این صورت‌های مالی و لاجرم مبنای اظهارنظر حسابرسان صرفاً بر اساس استانداردهای حسابداری است، تنها بیان نیمی از واقعیت است. کما اینکه نمونه‌های بسیاری از اظهارنظر معتبرترین موسسات حسابرسی بین‌المللی در این رابطه ارائه شده و مؤید این ادعاست.

^۱ صورت‌های مالی با مقاصد عمومی (که از این پس صورت‌های مالی نامیده می‌شود) برای پاسخگویی به نیازهای استفاده‌کنندگانی تهیه می‌شود که در موقعیت دریافت گزارش‌های متناسب با نیازهای اطلاعاتی خاص خود نیستند.

^۲ هدف صورت‌های مالی، ارائه اطلاعات تلخیص و طبقه‌بندی شده درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و انعطاف‌پذیری مالی واحد تجاری است که برای طیفی گسترده از استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی در اتخاذ تصمیمات اقتصادی مفید واقع شود. صورت‌های مالی همچنین نتایج ایفای وظیفه مباشرت مدیریت یا حسابداری آنها را در قبال منابعی که در اختیارشان قرار گرفته است، نشان می‌دهد.

نتیجه‌گیری: با توجه به مقدمه این نوشتار و توضیحات بعدی آن، به نظر می‌رسد صرف نظر از اختیارات قانونی بانک مرکزی در رابطه با نحوه تدوین صورت‌های مالی بانک‌ها و اصل تقدم قانون بر استاندارد، اساساً در موضوع صورت‌های مالی بانک‌ها، بحث تقابل قانون با استاندارد کاملاً منتفی است و شاید بعضی از سر شور و تعصب به استانداردهای حسابداری به آن پرداخته‌اند. زیرا در تدوین مجموعه جدید صورت‌های مالی بانک‌ها، استانداردهای حسابداری همچون گذشته مورد عمل بوده و رعایت شده است و آنچه به مجموعه قبلی افزوده شده فارغ از اختیارات قانونی مقام ناظر، دارای منطق و پشتوانه تئوریک کافی بوده است^۱ و در نگاه علمی و حرفه‌ای این رخداد را باید یک گام به جلو تلقی نمود و این واقعیت را پذیرفت که اگرچه در هنگامه تقابل قانون با استاندارد، این استاندارد است که باید تعدیل شود، اما در موضوع صورت‌های مالی جدید بانک‌ها، اصولاً تقابلی واقع نشده و نیازی به طبقه‌بندی افراد به استاندارد‌گریز یا استاندارد‌گرا وجود ندارد. این رخداد را باید همزیستی مسالمت‌آمیز قانون و استاندارد تلقی کرد و آن را به فال نیک گرفت. زیرا در تاریخچه تحولات حسابداری ایران، به‌عنوان تجربه‌ای نو و یک نقطه عطف تاریخی ثبت خواهد شد.

^۱ صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری: ارتقای پاسخگویی در مدل کسب و کار بانکداری بدون ربا همگرا با IFRS، (۱۳۹۴)، گزارش‌های پژوهشی منتشر شده در تارنمای پژوهشکده پولی و بانکی

فهرست گزارش‌های پژوهشی

عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
۱۳۹۵		
چارچوب گزارشگری مالی بانک‌های ایران	MBRI-RR-95006	کارگروه مطالعاتی IFRS در صنعت بانکداری
جایگاه مؤسسات اعتباری و واسطه‌گری مالی غیربانکی در نظام مالی	MBRI-RR-95005	مهرداد سپه‌وند
موانع حذف ربا از نظام بانکی ایران و ارائه راهکارهای اصلاحی	MBRI-RR-95004	فرشته ملاکریمی، وهاب قلیچ
سازوکار مدیریت نرخ‌های سود در چارچوب سیاست پولی	MBRI-PP-95003	اکبر کمیجانی، حمید زمان‌زاده، علی بهادر
صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری: ارتقای پاسخگویی در مدل کسب و کار بانکداری بدون ربا، همگرا با IFRS	MBRI-PP-95002	احمد بدری
لزوم اصلاحات ساختاری پایدارکننده نرخ تورم تک‌رقمی در شبکه‌ی بانکی	MBRI-PN-95001	علی بهادر
۱۳۹۴		
آسیب‌شناسی اوراق مشارکت بانک مرکزی از دیدگاه فقهی-اقتصادی	MBRI-PN-94025	حسین میثمی
مدیریت بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی: پیش‌شرط تحقق نرخ تورم تک‌رقمی	MBRI-PN-94024	مریم همتی
کاستی‌های بازارهای مالی ایران و ثبات قیمتی	MBRI-PN-94023	علی بهادر
کلان‌نگاری بانکداری سایه‌ای در ایران	MBRI-PN-94022	محمد ارباب‌افضلی، مهشید شاهچرا، ماندانا طاهری
مسیر آتی نظام مالی: بانک محور یا بازار محور	MBRI-RR-94021	زهرا خوشنود
آثار مؤلفه‌های بخش حقیقی و رشد قیمت دارایی‌ها در مطالبات غیرجاری بانک‌ها	MBRI-PN-94020	حسین باستانزاد، محمودولی پور پاشا، هادی حیدری
شاخص‌سازی قیمت‌های تجارت خارجی ایران	MBRI-RP-94019	سجاد ابراهیمی
طراحی اوراق بهادار اسلامی تورم پیوند در نظام مالی ایران	MBRI-PN-94018	رسول خوانساری و امیر حسین اعتصامی
شمول مالی در ایران: مقایسه‌ای بر اساس معیارهای پایه‌ای گروه ۲۰	MBRI-PN-94017	مجید عینیان
نقد و بررسی پیش‌نویس طرح قانون عملیات بانکی بدون ربا	MBRI-SR-94016	
تحلیل سازوکار تعدیل نسبت کفایت سرمایه در دوره‌های رکود و رونق	MBRI-PN-94015	زهرا خوشنود، مرضیه اسفندیاری
نقش اوراق بهادار اسلامی در تأمین کسری بودجه دولتی	MBRI-PP-94014	وهاب قلیچ
حکمرانی شرکتی در نظام‌های بانکی منتخب و نقش بانک‌های مرکزی	MBRI-RR-94013	مهرداد سپه‌وند، حمید قنبری، امین جعفری، لیلا محرابی
طراحی ابزارهای اسلامی جهت ارائه تسهیلات قاعده‌مند توسط بانک مرکزی	MBRI-PN-94012	حسین میثمی، حسین توکلیان
صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری: ارتقای پاسخگویی در مدل کسب و کار بانکداری بدون ربا، همگرا با IFRS	MBRI-PP-94011	احمد بدری
قواعد مالی و هدف‌گذاری تورمی	MBRI-PN-94010	ژاله زارعی
عملیات بازار باز در بانکداری مرکزی نوین و تحلیل آن از منظر فقهی	MBRI-RR-94009	حسین میثمی
عوامل موثر بر تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در نظام بانکی	MBRI-PN-94008	وهاب قلیچ و رسول خوانساری
ناختمایی عملیات بازار باز	MBRI-WP-94007	پیر پائولو بنینو، سالواتور نیستیکو
برآورد ارزش خدمات خانگی کشور با تأکید بر خدمات زنان خانه‌دار	MBRI-RR-94006	ابوالفضل خاوری نژاد
افق زمانی گذار به تورم تک‌رقمی پایدار در سایه سیاست پولی و ارزی	MBRI-PN-94005	حمید زمان‌زاده
برگزیدگان حوزه‌های مختلف بانکداری مرکزی در سال ۲۰۱۴	MBRI-TR-94004	ژاله زارعی و ایلناز ابراهیمی
نظام‌های ارزی: دسته‌بندی، شناسایی و آثار اقتصادی	MBRI-RP-94003	علی بهادر
قدرت قانونی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	MBRI-WP-94002	زهرا خوشنود، پی‌یر ای. بولتز
معرفی یک شاخص شرایط پولی جدید برای اقتصاد ایران	MBRI-WP-94001	مریم همتی، رضا بوستانی
۱۳۹۳		
عوامل موثر بر بهره‌مندی از وام و شکل‌گیری تقاضا برای وام در خانوارهای شهری	MBRI-RR-93042	فرهاد نیلی و مرضیه اسفندیاری
ساختار هزینه‌های بنگاه‌ها و تقاضا برای منابع مالی	MBRI-PN-93041	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
رتبه‌بندی مؤسسات مالی اسلامی برتر جهان در سال ۲۰۱۴	MBRI-TR-93040	لیلا محرابی
تحلیل پویایی‌های تورم و رشد اقتصادی در ایران	MBRI-PN-93039	سیدعلی مدنی‌زاده، هومن گرمی، سعید بیات
بررسی آمار و اطلاعات حوزه تأمین مالی	MBRI-PN-93038	مجید عینیان، امینه محمودزاده
ارزیابی ساختار ترازنامه و واسطه‌گری مالی شبکه بانکی کشور	MBRI-PN-93037	مهشید شاهچرا و ماندانا طاهری
چارچوبی برای اصلاح سیاستگذاری پولی در ایران	MBRI-PP-93036	سید احمدرضا جلالی نائینی و محمدمبین نادریان

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
قواعد مالی و پیاده‌سازی آن در ایران	MBRI-PP-93035	ژاله زارعی
گزارش ادواری «چشم‌انداز کوتاه‌مدت اقتصاد کلان ایران» دی ماه ۱۳۹۳	MBRI-PR-93034	حمید زمان زاده
گزارش ماهانه پیش بینی تورم، دی ماه ۱۳۹۳	MBRI-PR-93033	سیدعلی مدنی زاده، سعید بیات، هومن کرمی
رهنگاشت بانکداری مرکزی ایران در افق میان‌مدت	MBRI-PP-93032	حمید زمان زاده، مریم همتی و حسین توکلیان
تجربه شیلی، ترکیه و برزیل در بازنگری چارچوب سیاست پولی	MBRI-PN-93031	ایلناز ابراهیمی
تنگنای اعتباری از شواهد خرد تا پیامدهای کلان	MBRI-PP-93030	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
صکوک ببع دین به عنوان ابزار سیاست پولی	MBRI-PN-93029	حسین میثمی
رکود تورمی و راهکارهای خروج	MBRI-PP-93028	محمدحسین رحمتی و سیدعلی مدنی زاده
رکود تورمی در ایران: نظم‌های آماری و عوامل آن	MBRI-PP-93027	محمدحسین رحمتی، سیدعلی مدنی زاده، فاطمه نجفی
مدیریت نرخ ارز تحت نظام ارزی خزنده در کریدور	MBRI-PP-93026	حمید زمان زاده، علی بهادر، حسین باستانزاد، حسین توکلیان
مطالبات غیرجاری یا دارایی‌های مسموم بانکها	MBRI-PP-93025	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
گزارش ادواری «چشم‌انداز کوتاه‌مدت اقتصاد کلان ایران» (آبان ماه ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93024	حمید زمان زاده
گزارش فصلی متغیرهای اقتصاد کلان (تابستان ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93023	دکتر سیدعلی مدنی زاده، دکتر رامین مجاب، سجاد ابراهیمی، سعید بیات، مجید عینیان، هومن کرمی
گزارش ماهانه پیش بینی تورم (آبان ماه ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93022	دکتر سیدعلی مدنی زاده، سعید بیات، هومن کرمی
گزارش فصلی تولید صنعتی ایران (تابستان ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93021	سجاد ابراهیمی
شکست بازار اعتبارات	MBRI-PP-93020	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
سیستم حسابهای ادغام شده محیط زیستی و اقتصادی ایران (حساب اقماری محیط زیست ایران) (SEAIRAN)	MBRI-RR-93019	ابوالفضل خاوری نژاد
بررسی اثرات دور اول و دوم تحولات اقتصاد کلان بر ترازنامه بانکها	MBRI-PN-93018	هادی حیدری
گواهی سپرده مدت‌دار سرمایه‌گذاری خاص: کاستی‌ها و راه‌حل‌ها	MBRI-PN-93017	رسول خوانساری، ماندانا طاهری، حمید زمان زاده
پیش‌بینی تورم ایران با استفاده از منحنی فیلیپس	MBRI-WP-93016	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
چرخه‌های تجاری و اعتباری	MBRI-PP-93015	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
ارتباط پول و قیمت؛ با تمرکز بر اجزای شاخص قیمت مصرف‌کننده	MBRI-PP-93014	رامین مجاب
ارزیابی پویایی صنعت بانکداری ایران با تأکید بر رقابت پذیری	MBRI-PN-93013	اعظم احمدیان
هدف‌گذاری تورم؛ لزوم اعمال و پیش‌شرط‌های اساسی	MBRI-PN-93012	ایلناز ابراهیمی
ضرورت بازسازی چارچوب ارتباطی بانک مرکزی	MBRI-PP-93011	مریم همتی
کنترل اثرات ناپایداری و شکست ساختاری تورم با مدل‌های غیرخطی و زمان‌متغیر	MBRI-WP-93010	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
راهکاری در جهت تقویت رعایت اصول شریعت در قراردادهای بانکی	MBRI-PN-93009	وهاب قلیچ و فرشته ملاکریمی
ارزیابی سرمایه بانکها بر اساس استانداردهای بین‌المللی	MBRI-PN-93008	زهرا خوشنود و مرضیه اسفندیاری
پیش‌بینی تورم ایران با استفاده از عوامل مشترک اجزای شاخص قیمت کالاها و خدمات	MBRI-WP-93007	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
وضعیت صنایع در دوره‌های رونق و رکود	MBRI-PN-93006	مجید عینیان
ارزیابی وضعیت مطالبات غیرجاری در نظام بانکی ایران و مقایسه آن با سایر کشورها	MBRI-PN-93005	لیلا محرابی
معرفی روش‌های تامین مالی اسلامی در کشورهای مختلف	MBRI-PN-93004	لیلا محرابی
سپر سرمایه مخالف چرخه سندی از جمله اسناد توافق‌نامه سرمایه بال سه	MBRI-PP-93003	زهرا خوشنود
آسیب‌شناسی بازار بین‌بانکی ربالی در ایران با تأکید بر ابعاد فقهی	MBRI-PP-93002	رسول خوانساری
اثر پسماند جانشینی پول در ایران	MBRI-RR-93001	سامان قادری
۱۳۹۲		
ضرورت بازسازی چارچوب ارتباطی بانک مرکزی	MBRI-9228	مریم همتی
استقلال بانک مرکزی؛ گام نخست در پیشبرد اهداف سیاست‌گذاری پولی	MBRI-9227	مریم همتی
تأثیر نوسانات متغیرهای کلان اقتصادی بر مطالبات غیرجاری بخش بانکی؛ رهیافت اقتصادسنجی	MBRI-9226	حامد عادل نیک

نویسنده / نویسندگان	کد گزارش	عنوان
احمدعلی رضایی	MBRI-9225	اثرات پویای حجم کل بدهی‌ها بر بخش واقعی اقتصاد ایران (۱۳۶۰-۱۳۹۰) و ارزیابی آن به عنوان سازوکار هشداردهنده وقوع بحران مالی
اعظم احمدیان	MBRI-9224	ارزیابی عملکرد بانک‌ها در سید دارایی، بدهی، سود و زیان در سال‌های ۱۳۹۱-۱۳۹۲
اعظم احمدیان	MBRI-9223	تحلیل سهم از بازار بانک‌ها (۱۳۹۰-۱۳۹۱)
اعظم احمدیان	MBRI-9222	ارزیابی شاخص‌های سلامت بانکی، در بانک‌های ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۱)
لیلا محرابی	MBRI-9221	تجربه بانک‌های توسعه‌ای در بحران اقتصادی جهان و تحولات پس‌انداز و سرمایه‌گذاری در اقتصاد جهانی
وهاب قلیچ، لیلا محرابی	MBRI-9220	وضعیت آماری موسسات مالی اسلامی برتر در جهان (با تأکید بر نقش بانک‌های ایرانی)
حجت تقی‌لو	MBRI-9219	پایداری تورم و عوامل مؤثر بر آن در اقتصاد ایران
دکتر محمداسماعیل توسلی و وهاب قلیچ	MBRI-9217	مالیات تورمی در ترازوی عدالت
رسول خوانساری، رضا یارمحمدی	MBRI-9216	مدیریت ثروت اسلامی
فرشته ملاکریمی	MBRI-9215	بررسی دیدگاه‌های فقهی پیرامون مسأله جبران کاهش ارزش پول
ماندانا طاهری، فرهاد نیلی	MBRI-9214	تحلیل عاملی نسبت‌های مالی بنگاه‌های صنعتی پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران
رسول خوانساری، حسین میثمی، لیلا محرابی	MBRI-9213	صکوک کوتاه‌مدت و کاربردهای آن در بانکداری و مالی اسلامی
سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی	MBRI-9212	جعبه ابزار پیش‌بینی تورم در اقتصاد ایران
حسین میثمی	MBRI-9211	محاسبه سود قطعی سپرده‌گذاران در بانکداری بدون ربا
اعظم احمدیان	MBRI-9210	ارزیابی عملکرد صنعت بانکداری در ایران (مقایسه سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰)
حمید قنبری	MBRI-9209	نگاهی به چارچوب قانونی، نهادی و نظارتی ورشکستگی بانک
اعظم احمدیان	MBRI-9208	تحلیل شاخص‌های عملکرد شبکه بانکی در تأمین مالی تولید
مصعب عبدالهی آرائی	MBRI-9207	بسترهای تشکیل منطقه بهینه پولی بین کشورهای سازمان همکاری اقتصادی (اگو)
حسین میثمی	MBRI-9206	حاکمیت شرکتی، نظارت و مقررات احتیاطی در موسسات مالی اسلامی: گزارش پنجمین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
وهاب قلیچ	MBRI-9205	استانداردهای حسابداری و حسابرسی در موسسات مالی اسلامی: گزارش چهارمین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
لیلا محرابی	MBRI-9204	مدیریت دارایی و بدهی در بانک‌های اسلامی: گزارش سومین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
رسول خوانساری	MBRI-9203	مدیریت ریسک در بانک‌های اسلامی: گزارش دومین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
فرشته ملاکریمی	MBRI-9202	اصول و مقررات شرعی در معاملات و تأمین مالی: گزارش اولین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی
حسین میثمی	MBRI-9201	تورم و جبران کاهش ارزش پول از دیدگاه اسلامی: گزارش هفتمین جلسه نقد پژوهش‌های بانکداری و مالی اسلامی
۱۳۹۱		
حسین میثمی	MBRI-9111	پولی کردن کسری بودجه از منظر اقتصاد اسلامی: گزارش ششمین جلسه نقد پژوهش‌های بانکداری و مالی اسلامی
فرشته ملاکریمی	MBRI-9110	مجموعه روایات ربا(بخش اول)
فرشته ملاکریمی	MBRI-9109	بررسی فقهی و حقوقی وثایق بانکی
فرهاد نیلی و مرضیه اسفندیاری	MBRI-9108	عوامل مؤثر بر استفاده خانوارهای شهری از انواع خدمات مالی
زهرا خوشنود	MBRI-9107	ضرورت معرفی رهنمود جدیدی در مدیریت ریسک نقدینگی با توجه به تحولات سیستم مالی در ایران
لیلا محرابی	MBRI-9106	ساختار بانکداری اسلامی در کشورهای اسلامی: نمونه موردی کشور مالزی
حسین میثمی	MBRI-9105	مفهوم‌شناسی ربا و بهره
وهاب قلیچ	MBRI-9104	تورق چیست؟
لیلا محرابی	MBRI-9103	چشم‌انداز اقتصاد اسلامی بر بحران مالی جهانی
لیلا محرابی	MBRI-9102	وضعیت بانکداری اسلامی در کشورهای منطقه MENA
ایلناز ابراهیمی	MBRI-9101	بحران یورو؛ ریشه‌های پیدایش و سناریوهای آینده
۱۳۹۰		

نویسنده / نویسندگان	کد گزارش	عنوان
حسین قضاوی، حسین بازمحمدی	MBRI-9008	عملیات بازار باز در چارچوب بانکداری بدون ربا (تابستان ۱۳۹۰)
فرهاد نیلی	MBRI-9007	کتاب‌شناسی اقتصادی ریاضی (پاییز ۱۳۹۰)
سید صفدر حسینی	MBRI-9006	برآورد قدرت بازاری در شبکه بانک‌های دولتی ایران (بهار ۱۳۹۰)
ابوالفضل اکرمی، پیمان قربانی	MBRI-9005	جنبه‌های اساسی تغییر واحد پول ملی؛ تجربه ونزوئلا (تابستان ۱۳۹۰)
حسین معصومی، محمد روشن‌دل	MBRI-9004	اصول اساسی اثربخشی نظام‌های بیمه سپرده (تابستان ۱۳۹۰)
زهرا سلطانی، زهرا خوشنود، طاهره اکبری آلاشتی	MBRI-9003	ساز و کارهای تأمین مالی شرکت‌های کوچک و متوسط (بهار ۱۳۹۰)
وهاب قلیچ	MBRI-9002	بانکداری اخلاقی در جهان (بهار ۱۳۹۰)
حسین قضاوی	MBRI-9001	مالیات تورمی دلار (بهار ۱۳۹۰)
۱۳۸۹		
علی حسن‌زاده، اعظم احمدیان	MBRI-8911	بورس اوراق بهادار در ایران و برخی کشورهای منتخب
امیر حسین امین آزاد، حسین معصومی	MBRI-8910	قانون بانک مرکزی فدراسیون روسیه
مهدی منجمی	MBRI-8909	سیاست‌های پولی و قیمت نفت
هادی حیدری، زهرا زواریان، ایمان نوربخش	MBRI-8908	مدیریت نقدینگی و جوه نقد صندوق شعب با استفاده از مدل انتشار
لیلا محرابی	MBRI-8907	مصوبه تشکیل مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استانی
مهشید شاهچرا	MBRI-8906	بررسی برنامه پنجم توسعه کشور
طاهره اکبری آلاشتی	MBRI-8905	آیین‌نامه اجرایی حمایت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی
ترانگ بوی، تامیم بایومی، مترجم: سوفی بیگلری	MBRI-8904	اثر خارجی بحران‌های مالی آمریکا و انگلستان بر دیگر نقاط جهان
پرستو شجری	MBRI-8903	نقش یوآن در موفقیت تجاری چین
مجید صامتی، سعید دانی کریم‌زاده، لیلا نیلفروشان	MBRI-8902	ادوار تجاری و آزمون علیت گرنجر
حسین میثمی، محسن عبدالهی، مهدی قائمی‌اصل	MBRI-8901	امکان‌سنجی فقهی-اقتصادی استفاده از نهاد وقف در تأمین مالی خرد اسلامی

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران: میدان آرژانتین، ابتدای بزرگراه آفریقا، پلاک ۱۰
کدپستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱ صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵

www.mbri.ac.ir